

XXI ASRDA TA'LIMNI RAQAMLASHTIRISHNING DOLZARB MASALALARI

Quljonov Nodir Jonadil o'g'li

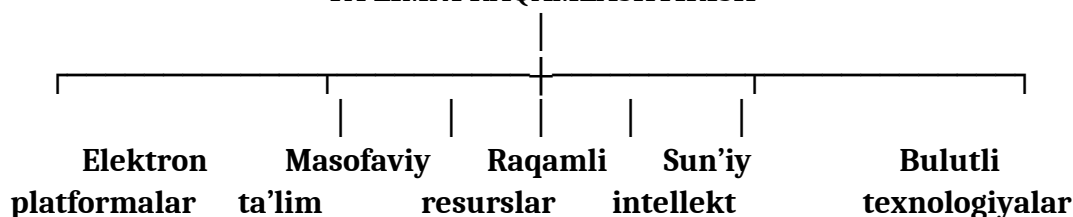
Chirchiq davlat Pedagogika Universiteti

Kuljonovnodir1193@gmail.com

<https://doi.org/10.5281/zenodo.20792749>

XXI asr axborot texnologiyalari va raqamli iqtisodiyot asri sifatida e'tirof etilmoqda. Zamonaviy jamiyatning barcha sohalarida bo'lgani kabi ta'lim tizimida ham raqamli transformatsiya jarayoni jadallashib bormoqda. Ta'limni raqamlashtirish o'quv jarayonining samaradorligini oshirish, bilim olish imkoniyatlarini kengaytirish va ta'lim sifatini yangi bosqichga olib chiqishda muhim omil hisoblanadi. Ta'limni raqamlashtirish – bu o'quv jarayoniga axborot-kommunikatsiya texnologiyalarini keng joriy etish, elektron ta'lim resurslaridan foydalanish hamda ta'lim boshqaruvini avtomatlashtirish jarayonidir.

TA'LIMNI RAQAMLASHTIRISH

1-chizma. Ta'limni raqamlashtirishning asosiy tarkibiy qismlari

Raqamli texnologiyalar ta'limning sifat va samaradorligini oshirishga xizmat qiladi. Ular orqali ta'lim oluvchilar istalgan joy va vaqtda bilim olish imkoniyatiga ega bo'ladilar.

1-jadval: Ta'limni raqamlashtirishning afzalliklari

N ^o	Afzalliklar	Mazmuni
1	Ta'limning ochiqligi	Istalgan hududdan bilim olish imkoniyati
2	Vaqt tejalishi	O'quv jarayonining tezkor tashkil etilishi
3	Interaktivlik	Talaba va o'qituvchi o'rtasida faol muloqot
4	Resurslardan samarali foydalanish	Elektron kutubxonalar va platformalardan foydalanish
5	Ta'lim sifatining oshishi	Zamonaviy metod va vositalardan foydalanish

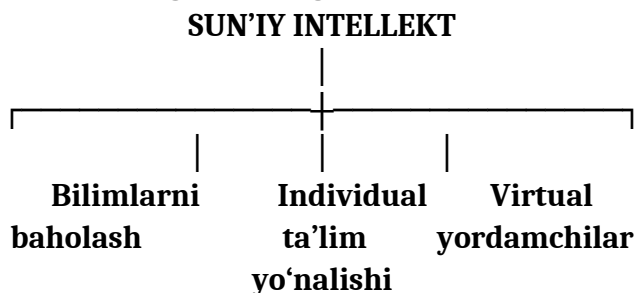
Raqamlashtirish jarayonida qator muammolar ham mavjud. Ularni bartaraf etish ta'lim tizimining samarali rivojlanishi uchun muhimdir.

2-jadval: Ta'limni raqamlashtirishdagi asosiy muammolar

N ^o	Muammolar	Ta'siri
1	Internet infratuzilmasining yetarli emasligi	Ta'lim resurslariga kirish cheklanadi
2	Raqamli savodxonlikning pastligi	Texnologiyalardan samarali foydalanilmaydi
3	Texnik vositalarning yetishmasligi	O'quv jarayoni sifati pasayadi
4	Axborot xavfsizligi muammolari	Shaxsiy ma'lumotlar xavf ostida qoladi
5	Elektron resurslar sifati	Ta'lim samaradorligiga salbiy ta'sir qiladi

So'nggi yillarda sun'iy intellekt texnologiyalarining rivojlanishi ta'lim tizimiga yangi imkoniyatlar yaratmoqda. Sun'iy intellekt yordamida individual o'quv dasturlarini ishlab chiqish, bilimlarni avtomatik baholash va o'quvchilarning ehtiyojlariga mos ta'lim berish mumkin.

2-chizma. Sun'iy intellektning ta'limdagi qo'llanilishi

Ta'limni raqamlashtirish samaradorligini oshirish uchun quyidagi choralarni amalga oshirish maqsadga muvofiq: Ta'lim muassasalarida yuqori tezlikdagi internet tarmog'ini kengaytirish;

Pedagoglarning raqamli kompetensiyalarini oshirish; Zamonaviy elektron ta'lim platformalarini yaratish; Sun'iy intellekt texnologiyalaridan foydalanishni kengaytirish;

Axborot xavfsizligini ta'minlash bo'yicha mexanizmlarni takomillashtirish.

XXI asrda ta'limni raqamlashtirish ta'lim tizimini modernizatsiya qilishning muhim yo'nalishlaridan biri hisoblanadi. Raqamli texnologiyalar ta'lim sifatini oshirish, bilim olish imkoniyatlarini kengaytirish va o'quv jarayonini samarali tashkil etishga xizmat qiladi. Shu bilan birga, mavjud muammolarni bartaraf etish va raqamli infratuzilmani rivojlantirish ta'limning barqaror taraqqiyotini ta'minlaydi.

Adabiyotlar, References, Литературы:

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining ta'limni raqamlashtirishga oid farmon va qarorlari.
2. World Bank. Technology and Education Report..
3. Bepalko V.P. Pedagogika i progressivnye texnologii obucheniya. – Moskva, 2015.
4. Klarin M.V. Innovatsionnye modeli obucheniya. – Moskva, 2018.
5. UNESCO ICT Competency Framework for Teachers. – Paris, 2018.
6. Siemens G. Connectivism: A Learning Theory for the Digital Age. – 2005
7. Quljonov N.J. Raqamlashtirish sharoitida pedagog kadrlar tayyorlashda dasturiy-didaktik vositalarning samaradorligi // Экономика и социум. - Rossiya-2025. ISSN: 2225-1545 №6 (133). - B. 1-13 (11.00.00 №11)
8. Quljonov N.J. Methodology for designing and implemting integrated digital educational and methodological complexes in pedagogical higher education // Journal of teaching Theory and Practice. Impact Factor:10.36, ISSN(E):3061-6964 Volume 01, Issue 06, June – 2025. - B.351-359.
9. Quljonov N.J. Oliy ta'lim muassasalarida matematikani amaliy dasturlar yordamida raqamlashtirish metodikasi // “Mug'allim hem uzliksiz bilimlendirio“, № 4/4. Нөжис – 2024. - B. 350-354. (13.00.00 №20)
10. Quljonov N.J. Dasturiy ta'minot majmuasi orqali informatika fanini o'qitishga oid tadqiqotlar tahlili // Ta'lim va innovatsion tadqiqotlar. -Buxoro.2023. № 5. - B. 239-243. (13.00.00)
11. Quljonov N.J. Raqamli ta'limda integratsiyalashgan dasturiy-didaktik vositalarni loyihalashning metodologik asoslari // Fizika, matematika va informatika. - Toshkent. 2025. № 5. - B. 65-75. (13.00.00 № 2)